

Chính sách & cuộc sống

Trung tâm Hành động vì sự phát triển cộng đồng - Ấn phẩm phát hành mỗi tháng 1 kỳ

TRONG SỐ NÀY:

Tin quốc tế	Trang 2-3	Văn bản pháp luật	Trang 8
Tin tức – Hoạt động	Trang 4	Tư vấn pháp luật	Trang 9
Câu chuyện pháp luật	Trang 5	Thông tin chia sẻ	Trang 10
Phân tích – Bình luận	Trang 6-7	Chào xuân	Trang 11

10 NĂM CHẶNG ĐƯỜNG ẤN TƯỢNG CÔNG ƯỚC QUỐC TẾ VỀ QUYỀN CỦA NGƯỜI KHUYẾT TẬT

Cách đây 10 năm, Công ước Quốc tế về Quyền của Người khuyết tật (UN Convention of the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) được thông qua. Đây là bộ luật đầu tiên tập trung vào quyền của Người khuyết tật ở cấp độ thế giới. Đạt được điều này phần lớn là nhờ những cuộc vận động tích cực về quyền của Người khuyết tật trong những năm vừa qua. CRPD đã tạo nên một mức chuẩn mới cho mọi công dân trong xã hội đều được tham gia vào quá trình đàm phán của Liên hiệp quốc. Nhắc đến CRPD, Diane Richler, nguyên chủ tịch hội đồng quản trị của Liên minh Khuyết tật Quốc tế (International Disability Alliance - IDA), nguyên chủ tịch Tổ chức Hòa nhập Quốc tế (Inclusion International), khẳng định rằng, “đây không chỉ là thắng lợi về quyền của Người khuyết tật, chiến thắng này còn là cột mốc quan trọng trong tình đoàn kết và hợp tác của toàn bộ cộng đồng Người khuyết tật”.

“Những người khiếm thính đấu tranh cho quyền của những Người khuyết tật tâm lý, những Người khuyết tật tâm lý đấu tranh cho quyền tiếp cận công nghệ thông tin của người khiếm thị, những Người khuyết tật nam và nữ cùng nhau đấu tranh cho bình đẳng giới – những điều này là minh chứng rõ ràng rằng chúng ta hoàn toàn có thể hợp tác để cùng vận động chính

sách, dù chúng ta sống tại quốc gia nào, cộng đồng nào, hoàn cảnh sống ra sao” Lisa Adams – hiện nay đang làm việc cho Quỹ Quyền của Người khuyết tật (Disability Rights Fund).

Quá trình đàm phán công ước này thực sự diễn ra với tốc độ nhanh hơn hẳn những hiệp ước về quyền con người khác. Stefan Tromel - nguyên giám đốc điều hành IDA, chuyên gia cao cấp về các vấn đề khuyết tật tại Tổ chức Lao động Quốc tế (International Labour Organization), người đại diện trình bày các phong trào về quyền của Người khuyết tật trong nhiều cuộc đàm phán – gọi đây là “sự kiên định của các tổ chức khuyết tật trong việc thi hành CRPD khi nó được thông qua”.

Sau 10 năm xây dựng và lan toả sức ảnh hưởng, có rất nhiều lý do để tôn vinh cộng đồng Người khuyết tật, những con người đã gây dựng từ những bước đầu tiên. Tuy nhiên – như mọi khi – vẫn còn nhiều thứ chúng ta cần phải làm.

Từ khi được thông qua, CRPD đã giúp nâng cao nhận thức của mọi người về vấn đề khuyết tật – vừa là vấn đề về quyền con người, vừa là vấn đề của sự phát triển xã hội. CRPD cũng đánh dấu một bước thay đổi lớn, khi Người khuyết tật không còn được xem là người nhận từ thiện mà là những thành viên tích cực

ẢNH: SETTIMI, LIÊN MINH KHUYẾT TẬT QUỐC TẾ (IDA)
ỦY BAN LIÊN HỢP QUỐC VỀ QUYỀN CỦA NGƯỜI KHUYẾT TẬT

cộng đồng, có thể tự chăm sóc cuộc sống của mình, được cộng đồng chấp nhận một cách rõ ràng và tự nhiên, và có quyền tham gia, gắn bó và hoạt động như tất cả những người khác.

Đây là lý do, ngay từ khi những cuộc đàm phán xoay quanh khung phát triển bền vững quốc tế theo Mục tiêu Phát triển Thiên niên kỷ (Millennium Development Goals – MDGs), CRPD đã được nhiều tổ chức khuyết tật, bao gồm Liên minh Khuyết tật Quốc tế (International Disability Alliance – IDA) và Hiệp hội Khuyết tật và Phát triển Quốc tế (International Disability and Development Consortium – IDDC), coi là nền móng cho các cuộc vận động chính sách về quyền tham gia của Người khuyết tật vào những chính sách phát triển quốc tế. Các phong trào cùng nhau phát triển, khẳng định rằng, khi Liên hiệp quốc thông qua nguyên tắc nền tảng “không ai bị bỏ lại phía sau” của Các Mục tiêu Phát triển Bền vững (Sustainable Development Goals – SDGs), Người khuyết tật đã được công nhận quyền tham gia một cách rõ ràng và đầy ý nghĩa. Điều này đánh dấu một bước tiến lớn từ những bằng chứng trong MDGs cho thấy Người khuyết tật bị bài trừ một cách có hệ thống.

Giờ đây, nhờ SDGs đã được thêm vào CRPD, các quốc gia đã có những con đường rõ ràng hơn trong việc đưa vấn đề quyền của Người khuyết tật vào quá trình thực hiện các chương trình phát triển quốc gia.

Thách thức bây giờ chính là, cả SDGs và CRPD đều là những chương trình đầy tham vọng. Cả hai đều đưa ra những quan điểm tiến bộ về phát triển, về môi trường, về cứu trợ nhân đạo, về khí hậu dựa trên tinh thần của một thế giới cởi mở trong các hợp tác đa phương, một thế giới với các quốc gia hướng ngoại và sẵn sàng hỗ trợ giải quyết các vấn đề toàn cầu. Đó không phải là một thế giới chỉ sống vì bản thân và tìm kiếm những mối quan hệ hạn hẹp phục vụ cho lợi ích của mình – điều này đã từng tạo ra trên thế giới một cuộc chạy đua vũ trang đi ngược lại với tính chất của nhân loại. Tài nguyên và chính trị được giao cho CRPD và SDGs phải được dành để thực hiện quyền của Người khuyết tật, từ đó tạo ra một kỷ nguyên mới “không ai bị bỏ lại phía sau”.

Đã có những bước tiến vượt bậc trong việc đưa Người khuyết tật hoà nhập vào cộng đồng trong 10 năm trở lại đây, và nhiều người cũng tin rằng Người khuyết tật thậm chí sẽ tự mình tham gia vào các chương trình phát triển. Người ta đang dần dần nhận ra, Người khuyết tật sẽ không nhận được lợi ích gì từ quá trình phát triển toàn cầu trừ khi họ được chủ động lên kế hoạch hoà nhập cộng đồng ngay từ ban đầu. Loại bỏ rào cản đối với sự tham gia của Người khuyết tật và giải phóng tiềm năng to lớn của họ chính là hành động then chốt để giải quyết các vấn đề giảm nghèo đói toàn cầu và nâng cao vị thế con người, từ đó họ có thể tiếp cận các quyền lợi của mình và tham gia tích cực vào mọi khía cạnh của xã hội.

Cho đến nay, 170 quốc gia và Liên minh châu Âu đã thông qua CRPD. Tiến trình này đang diễn ra rất nhanh chóng, với Antigua và Barbuda, Sri Lanka, Brunei, Phần Lan, Comoros, Hà Lan, Iceland, và Cộng hòa Trung Phi thông qua vào năm 2016, cũng như Belarus và Samoa vừa thông qua trong tuần vừa rồi.

Ngày hôm nay, IDA và IDDC, hai mạng lưới quốc tế lớn nhất của các tổ chức khuyết tật, kêu gọi tất cả các quốc gia thành viên Liên hiệp quốc thông qua hoặc tán thành CRPD, để hướng đến kỷ niệm 10 năm công ước mang tính quyết định này và để ghi nhận một tỷ Người khuyết tật, trên toàn thế giới, những người thường bị cho là yếu thế, bị cách ly hoặc ngăn cản trong việc đóng góp cho sự phát triển của gia đình, cộng đồng và đất nước.

CRPD đã tạo ra một cơ hội để chúng ta thừa nhận và thực hiện một tiêu chuẩn toàn cầu – quyền của Người khuyết tật – một tiêu chuẩn đã được công nhận sẽ tạo ra sự tiến bộ kinh tế, tiến bộ xã hội và tiến bộ về quyền phát triển cho tất cả mọi người trong bất cứ xã hội nào. Một tiêu chuẩn mà Tromel tin rằng “có thể đưa tới một bước thay đổi lớn về cách nhìn Người khuyết tật, từ những cá nhân bị động nhận phúc lợi, trở thành người bảo hộ cho xã hội tiến bộ”. Nếu các chính phủ nắm lấy cơ hội này, họ sẽ khai thác được tài năng và tiềm năng của toàn bộ thể hệ, đóng góp cho cộng đồng quốc gia mình. Sự thay đổi này là thực tế, nhưng nó đòi hỏi sự cam kết mạnh mẽ từ các quốc gia về việc đưa ra các giải pháp đa phương và phương pháp phát triển dựa trên quyền con người.

Chúng tôi tin rằng đây là điều thực sự có thể trong kỷ nguyên mới này – một kỷ nguyên với sự xuất hiện của của một công ước được thông qua bởi rất nhiều quốc gia và có liên kết chặt chẽ với khung phát triển toàn cầu ít nhất là đến năm 2030. Chưa bao giờ trong lịch sử cộng đồng khuyết tật lại có một đà phát triển mạnh mẽ như vậy. Nếu không nắm bắt cơ hội mang tính then chốt này, chúng ta sẽ không thể nhận được sự tha thứ từ thế hệ tương lai.

Nếu chúng ta muốn thay đổi toàn cầu có thể đem lại lợi ích cho tất cả mọi người, cộng đồng quốc tế phải hành động ngay từ bây giờ để biến quá trình phát triển bao gồm Người khuyết tật đi vào thực tế. Đó chính là thế giới chúng ta cần.

**Vladimir Cuk, Liên minh Khuyết tật Quốc tế,
và Dominic Haslam,
Hiệp hội Khuyết tật và Phát triển Quốc tế**

QUẢNG NGÃI

HỘI THẢO - TẬP HUẤN QUY TRÌNH, THỦ TỤC THÀNH LẬP HỘI NGƯỜI KHUYẾT TẬT HUYỆN SƠN TỊNH

Ngày 23 - 24/02/2017, Trung tâm ACDC phối hợp với Hội người khuyết tật tỉnh Quảng Ngãi tổ chức Hội thảo - Tập huấn quy trình, thủ tục thành lập Hội người khuyết tật tại huyện Sơn Tịnh, tỉnh Quảng Ngãi. Chương trình thuộc dự án “Giám sát, đánh giá Công ước quốc tế của Liên hiệp quốc về quyền của người khuyết tật” do tổ chức CBM tài trợ.

Mục tiêu của tập huấn nhằm cung cấp cho Câu lạc bộ người khuyết tật huyện Sơn Tịnh hiểu những kiến thức, kỹ năng cần thiết để thành lập tổ chức Hội người khuyết tật tại huyện. Tập huấn có sự tham dự của đại diện người khuyết tật huyện Sơn Tịnh và một số huyện lân cận. Trong quá trình tập huấn, dưới sự hướng dẫn của giảng viên, các học viên đã biết được quy trình, thủ tục thành lập Hội người khuyết tật và các kiến thức, kỹ năng để thực hiện được quy trình, thủ tục đó. Sau tập huấn, nhóm học viên nòng cốt của huyện Sơn Tịnh tiếp tục xây dựng hoàn thiện hồ sơ thành lập Hội người khuyết tật huyện theo đúng yêu cầu về thủ tục thành lập Hội và lên kế hoạch thực hiện các công việc trong thời gian tiếp theo.

Trong buổi Hội thảo diễn ra vào chiều ngày 24/02/2017, người khuyết tật huyện Sơn Tịnh cũng đã có cơ hội chia sẻ nhu cầu, nguyện vọng và cơ sở, điều kiện thành lập Hội người khuyết tật của huyện mình trong chương trình. Hội thảo đã thu hút sự tham dự của các lãnh đạo & chuyên viên phụ trách của UBND, Sở và Phòng Lao động - Thương binh và Xã hội, Sở và Phòng Nội vụ tỉnh và huyện Sơn Tịnh cùng các hội/nhóm khuyết tật tại địa bàn và một số cơ quan báo chí địa phương. Các bên liên quan đã cùng chia sẻ kinh nghiệm và đóng góp các ý kiến về việc thành lập Hội người khuyết tật huyện Sơn Tịnh nhằm tạo sự thống nhất và hỗ trợ cao nhất cho việc thành lập Hội. Dự kiến trong năm 2017, Trung tâm ACDC sẽ tiếp tục đẩy mạnh các chương trình nhằm thúc đẩy việc thành lập hội và phong trào người khuyết tật tại Quảng Ngãi và một số tỉnh thành khác.

Nguyệt Hà

ĐIỂM TIN

Trong khuôn khổ dự án “Hỗ trợ người khuyết tật giai đoạn 2015 - 2018” do Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID) tài trợ, Trung tâm ACDC đã phối hợp với các đơn vị địa phương tổ chức các hoạt động nhằm thúc đẩy và bảo vệ quyền lợi của người khuyết tật.

Thừa Thiên Huế

Trung tâm ACDC đã phối hợp với Ban điều phối dự án “Hỗ trợ người khuyết tật giai đoạn 2015 - 2018” tổ chức các hoạt động:

Ngày 25 - 26/02/2017: Khảo sát tiếp cận các cơ sở y tế, giáo dục tại Thành phố Huế.

Ngày 27 - 28/02/2017: Tập huấn kỹ năng lãnh đạo và gây quỹ cho người khuyết tật.

BÌNH PHƯỚC

Ngày 16-17/03/2017: Tập huấn về Truyền thông phát triển hội nhóm cho người khuyết tật.

Ngày 18/03/2017: Khảo sát mức độ tiếp cận các công trình công cộng của người khuyết tật.

Ngày 20/03/2017: Hội thảo “Tập huấn về vấn đề tiếp cận giao thông và công trình xây dựng đối với người khuyết tật”.

chuyện của đôi chân

Những ngày giáp Tết tôi có cơ hội được theo đoàn công tác về người khuyết tật lên thăm và làm việc với bà con vùng núi phía bắc. Chuyến đi đã cho chúng tôi nhiều trải nghiệm và “chuyện của đôi chân”, chuyện về người cha khuyết tật mong muốn có chân giả để thay người vợ đã khuất chăm sóc con thơ đã để lại trong tôi nhiều suy nghĩ.

Sáng hôm ấy, chúng tôi đi khảo sát tình hình tiếp cận của công trình công cộng đến trưa mọi người nghỉ ngơi ở nhà một cán bộ trong bản. Đang trò chuyện, bỗng có người đàn ông chừng ngoài 40 tuổi tập tễnh chống nạng vào tìm anh Nùng (cán bộ y tế bản). Chú tên Dàng, là người cha khuyết tật của hai con nhỏ, với nước da ngăm đen, bên chân trái cụt đến quá đầu gối, gấu quần sòn bạc, đầy bụi vì buồng thông lâu ngày. Chuyện trò một lúc, chúng tôi mới hiểu là chú Dàng nghĩ đây là đoàn cán bộ trên tỉnh nên đến nộp đơn xin cấp cho chân giả.

Chú kể, trước đây chú đã nhờ người quen nộp đơn xin cấp chân giả miễn phí. Gần một năm bao nhiêu lần nộp đơn mà vẫn chưa được gì. Chú Dàng rủ mấy bác cùng như chú nộp đơn hết ở xã không được lại nộp lên huyện. Cán bộ nói là xã không có chương trình này nên chú có xin cũng không có nguồn để mà cấp. Chú biết vậy nhưng vẫn kiên trì, vì còn hai đứa con nhỏ, phải có người chăm sóc, không có chân thì đi lại, lao động thế nào?!

Không khí trùng xuống, bỗng chú nói giọng mừng rỡ: “Một lần tôi đi sinh hoạt trên huyện thấy mấy người khỏe là được tặng chân giả, tay giả mà đi lại y như thật, làm được nhiều việc lắm, nên tôi cũng thử xin”. Từ đó đến nay chú cũng làm đơn xin nhiều lần nhưng đều được giải thích là bảo hiểm y tế chưa chi trả cho chân giả, tay giả. Người khuyết tật muốn lắp chân giả thì phải tự bỏ tiền. Nghe đâu, lắp chân giả, tay giả đắt đỏ nên chú cứ cố xin.

Chú Dàng dứt lời, anh Nùng nói thêm: “Với chú Dàng, việc xin được chiếc chân giả là quan trọng lắm. Người khuyết tật ở đây nghèo lắm, quanh năm làm nương và sống nhờ trợ cấp của Nhà nước thì lấy đâu ra tiền mà đi lắp chân giả. Thêm nữa, để khám chân rồi lắp chân thì phải đi đến tận mấy nơi. Xin giấy chuyển viện từ y tế xã lên huyện rồi xuống tỉnh, đường núi đi lại khó khăn làm sao mà họ đi lại được. Ấy thế mà nếu không có chân giả, cứ tập tễnh cái nạng thì không làm ăn được gì”.

Xe chúng tôi lại lăn bánh trên các cung đường để đến với bà con nơi xa xôi của Tổ quốc. Chúng tôi vừa đi vừa nói về các quy định hiện hành, những bất cập, hạn chế và cùng mong muốn thời gian tới có thể sửa đổi một số chính sách đặc thù, đưa chân giả, tay giả vào danh mục được bảo hiểm y tế chi trả, giúp san sẻ phần nào gánh nặng cho người khuyết tật có hoàn cảnh khó khăn. Chúng tôi cùng thống nhất gọi câu chuyện của người khách ấy là “chuyện của đôi chân” như sự nhắc nhở về những điều chúng tôi cần làm cho cộng đồng người khuyết tật.

Theo quy định tại Điều 2 Thông tư 18/2016/TT-BYT Quy định Danh mục kỹ thuật, danh mục vật tư y tế dùng trong phục hồi chức năng và việc chi trả chi phí phục hồi chức năng ban ngày thuộc phạm vi thanh toán của Quỹ bảo hiểm y tế, thì chi bổ sung nẹp và giày chỉnh hình vào danh mục được bảo hiểm y tế chi trả. Như vậy, chân giả, tay giả không thuộc danh mục này nên không được bảo hiểm y tế chi trả.

Trần Thủy

Ảnh minh họa

MỘT SỐ VẤN ĐỀ NỘI CỘM TRONG CHẾ ĐỊNH VỀ LAO ĐỘNG KHUYẾT TẬT, BỘ LUẬT LAO ĐỘNG NĂM 2012

Lao động, việc làm cho người khuyết tật là một trong những vấn đề được đề cập trong những năm gần đây. Với sự phát triển của nền kinh tế thị trường, và thúc đẩy hơn nữa cơ hội cho mọi người và hội nhập Quốc tế, Nhà nước đã có khá nhiều những chính sách chung cũng như đặc thù để cập nhật mạnh mẽ tới khía cạnh này, tuy nhiên đây vẫn là vấn đề cần nhiều sự thay đổi, đặc biệt trong những chế định đặc thù. Bộ Luật Lao động năm 2012 của nước ta đã phần nào giải quyết được những hạn chế trong chế định việc làm này, tuy nhiên, vẫn còn nhiều “lỗ hổng” cần phải đưa ra thảo luận và sửa đổi. Trong số này, chúng tôi mạn phép đề cập tới một vài điểm có ảnh hưởng trực tiếp tới Người khuyết tật.

1 Chính sách tạo việc làm cho người khuyết tật

Theo số liệu thống kê trực tuyến của Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội năm 2009, số người khuyết tật nhận trợ cấp hàng tháng là 387.384 người, chiếm 7,8% dân số Việt Nam. Nếu như 7,8% dân số không có việc làm, tương đương Việt Nam sẽ mất đi 3% GDP (tổng sản phẩm quốc nội) mỗi năm chỉ vì thị trường lao động hạn chế tiếp nhận người khuyết tật. Trong khi trên thực tế, số lượng người khuyết tật chưa nhận trợ cấp còn tương đối nhiều. Do đó, cách khắc phục tốt nhất chính là đảm bảo người khuyết tật có việc làm.

Tuy nhiên, theo quy định tại khoản 3 Điều 125 Bộ luật lao động năm 1994 được hướng dẫn tại Điều 14, 15 Nghị định 81/CP ban hành ngày 23/11/1995 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Bộ luật lao động 1994, tỉ lệ người khuyết tật có việc làm rất lớn bởi chính sách phù hợp, tiến bộ của Nhà nước đối với người khuyết tật. Đến năm 2012, khi Bộ luật lao động năm 2012 sửa đổi và thay thế Bộ luật lao động năm 1994 đã quy định: “khuyến khích và ưu đãi người sử dụng lao động tạo việc làm và nhận lao động là người khuyết tật vào làm việc, theo quy định của Luật người khuyết tật”, chính điều này đã hạn chế quyền có việc làm của người khuyết tật, giảm một số lượng rất lớn người lao động có việc làm và tăng gánh nặng xã hội khi phải chi trả trợ cấp cho người khuyết tật. Đặc biệt khi theo Tổng Điều tra Dân số và Nhà ở năm 2009, cứ 4 gia đình có người khuyết tật, một gia đình sống dưới mức nghèo khổ. Do đó, đảm bảo người khuyết tật có việc làm là một vấn đề quan trọng bậc nhất và là vấn đề tiên quyết để hỗ trợ người khuyết tật, đảm bảo thực hiện đúng cam kết của Nhà nước khi gia nhập Công ước Liên hiệp quốc về quyền của người khuyết tật.

Trước những thực tế này, cộng với kinh nghiệm của trung tâm ACDC hoạt động trực tiếp trong lĩnh vực Khuyết tật, chúng tôi nhận thấy cần phải sửa đổi

khoản 1 Điều 176 Bộ luật lao động năm 2012 như sau: “Chính phủ quy định tỷ lệ lao động là người khuyết tật đối với một số nghề và công việc mà doanh nghiệp phải nhận; nếu không nhận thì doanh nghiệp phải góp một Khoản tiền theo quy định của Chính phủ vào quỹ việc làm để góp phần giải quyết việc làm cho người khuyết tật. Doanh nghiệp nào nhận người khuyết tật vào làm việc vượt tỷ lệ quy định thì được Nhà nước hỗ trợ hoặc cho vay với lãi suất thấp để tạo Điều kiện làm việc thích hợp cho người lao động là người khuyết tật.” Trong đó, thay vì 2 - 3% như quy định tại Nghị định 81/CP thì chuyển thành 1% để phù hợp với yêu cầu của người sử dụng lao động.

2 Sử dụng lao động là người khuyết tật (Khoản 1 Điều 177)

Về tính cần thiết, chăm sóc sức khỏe cho người lao động là một vấn đề cần thiết, và là yêu cầu bắt buộc dành cho người sử dụng lao động. Tuy nhiên, nó không cần thiết và khó thực hiện trên thực tế khi yêu cầu người sử dụng lao động thường xuyên chăm sóc sức khỏe cho người khuyết tật. Khuyết tật có nhiều dạng khuyết tật, mức độ khác nhau nên việc chăm sóc sức khỏe cần đảm bảo phù hợp với tình trạng của người khuyết tật. Hơn nữa, người khuyết tật có thể bảo hiểm y tế để thường xuyên kiểm tra sức khỏe nên việc đặt ra yêu cầu này cho NSDLĐ là không cần thiết. Thậm chí, yêu cầu này sẽ tạo ra gánh nặng cho NSDLĐ dẫn đến việc NSDLĐ ngại khi nhận lao động là người khuyết tật.

Về tính phù hợp cần theo hướng “phù hợp với dạng khuyết tật của lao động là người khuyết tật”. Sự phù hợp ở đây là phù hợp với dạng khuyết tật được quy định trong Luật người khuyết tật năm 2010 (khuyết tật gồm khuyết tật vận động; nghe, nói; nhìn; trí tuệ; thần kinh tâm thần; khuyết tật khác). Ví dụ, khi thiết kế bàn làm việc cho NLĐ, nếu có lao động là người khuyết tật thấp bé hoặc đi xe lăn thì nên có một chiếc

bàn riêng, thấp hơn các bàn khác và phù hợp với dạng khuyết tật của NLĐ.

Do đó, chúng tôi kiến nghị nên bỏ quy định NSDLĐ phải “thường xuyên chăm sóc sức khỏe” khi sử dụng lao động là người khuyết tật. Thay vào đó sẽ quy định như sau: “Người sử dụng lao động phải đảm bảo về điều kiện lao động, công cụ lao động, an toàn lao động, vệ sinh lao động, phù hợp với dạng khuyết tật của lao động là người khuyết tật”.

3 Các hành vi bị cấm khi sử dụng lao động là người khuyết tật (Điều 178)

Điều 178 Bộ luật lao động năm 2012 quy định về các hành vi bị cấm khi sử dụng lao động là người khuyết tật đã gây tác dụng ngược cho người khuyết tật. Hiểu rằng, mục đích mà nhà soạn thảo Bộ luật mong muốn người khuyết tật được bảo vệ hơn trong lĩnh vực lao động, nhưng cũng chính vì quy định này đã hạn chế người khuyết tật được tiếp cận việc làm. Những hạn chế tại Điều 178 Bộ luật lao động năm 2012 gồm:

Thứ nhất, về quy định sử dụng lao động là người khuyết tật suy giảm khả năng lao động từ 51% trở lên làm thêm giờ, làm việc vào ban đêm.

Về 51%, tỷ lệ này không phù hợp với mức độ khuyết tật (nặng, đặc biệt nặng) quy định trong Luật người khuyết tật năm 2010. Theo Luật người khuyết tật việc xác định mức độ khuyết tật nhẹ, nặng, đặc biệt nặng do Hội đồng xác định mức độ khuyết tật tại UBND cấp xã thực hiện theo phương pháp quan sát và chấm điểm tương ứng theo mẫu. Kết luận về mức độ khuyết tật sẽ dựa trên tổng số điểm theo pháp luật quy định. Việc đưa ra tỷ lệ khuyết tật chỉ là đánh giá sự suy giảm khả năng lao động, không phải để khẳng định mức độ của người khuyết tật. Hơn nữa, tỷ lệ này phải do Hội đồng giám định y khoa quyết định và chỉ có giá trị trước ngày Nghị định số 28/2012/NĐ - CP hướng dẫn Luật người khuyết tật năm 2010 có hiệu lực (01/6/2012). Sau thời gian này, kết luận của Hội đồng giám định y khoa chỉ mang tính chất tham khảo và hỗ trợ cho việc xác định mức độ khuyết tật của Hội đồng xác định mức độ khuyết tật xã. Hơn hết, trong quy định tại Nghị định số 28/2012/NĐ-CP chỉ quy định các mốc 61%, 81%, không quy định mốc 51%. Do đó việc đưa ra tỷ lệ này không còn phù hợp và gây ra cản trở cho sự hòa nhập, cơ hội làm việc của người khuyết tật.

Thứ hai, về làm thêm giờ, làm việc vào ban đêm

Điều 27 Công ước của Liên hợp quốc về người khuyết tật quy định: “(a) Nghiêm cấm phân biệt đối xử trên tất cả các mặt có liên quan đến vấn đề việc làm bao

gồm điều kiện tuyển dụng, công tác tuyển dụng và việc làm, quá trình làm việc, có hội thăng tiến trong nghề nghiệp và các điều kiện làm việc an toàn và lành mạnh”, “Các Quốc gia thành viên của Công ước này thừa nhận quyền của người khuyết tật được làm việc, trên cơ sở bình đẳng như những người khác, bao gồm quyền có cơ hội để kiếm sống bằng công việc do chính họ tự do lựa chọn hay chấp nhận trong thị trường lao động và trong môi trường làm việc cởi mở, hoà nhập và tiếp cận cho người khuyết tật.” Việc làm thêm giờ, làm việc vào ban đêm do NLĐ và NSDLĐ thỏa thuận, nếu người khuyết tật cảm thấy sức khỏe không phù hợp để làm thêm giờ, làm ban đêm sẽ có quyền lựa chọn cho chính bản thân. Trên thực tế, nhiều công ty quy định giờ làm việc một ngày theo ca, ca sáng và ca đêm (ca đêm từ 14h - 22h). Khi ký hợp đồng lao động là người khuyết tật đã xác định và thích ứng với giờ làm việc này.

Thứ ba, về nghiêm cấm NKT người khuyết tật làm công việc nặng nhọc, độc hại

Khi Bộ luật lao động đưa quy định nghiêm cấm người khuyết tật làm công việc nặng nhọc, độc hại nhằm mục đích hạn chế trường hợp người sử dụng lao động ép buộc người khuyết tật làm công việc gây nguy hiểm đến sức khỏe, tính mạng. Nhưng ngoài ra, ban soạn thảo nghĩ rằng sức khỏe của người khuyết tật không đáp ứng được với các công việc nặng nhọc, độc hại đó. Đây là một quy định không còn phù hợp với thực tế hiện nay.

Trong thực tế, người khuyết tật hoàn toàn có đủ sức khỏe để hoàn thành các công việc mang tính nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm. Ví dụ, theo quy định tại trong khoản 4 Danh mục 7 về lĩnh vực thể dục, thể thao của Quyết định số 190/199/QĐ-BLĐTBXH ban hành ngày 03/03/1999 về việc ban hành tạm thời danh mục nghề, công việc nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm và đặc biệt nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm, thì người khuyết tật không được tham gia ngành nghề liên quan đến thể dục thể thao như vận động viên quyền anh, võ vật, cử tạ, lặn, diễn kinh... Trong khi đó, từ rất nhiều năm trở lại đây, người khuyết tật Việt Nam vẫn tham gia các hoạt động thể dục thể thao và còn mang về cho Việt Nam nhiều huy chương danh giá trong trường thể thao quốc tế như ASEAN Paragame, Paralympic. Nếu nghiêm cấm, thì trong suốt một thời gian dài, chính cơ quan nhà nước, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã vi phạm quy định của Bộ luật lao động. Vì vậy, không nên quy định cấm người khuyết tật làm những công việc này.

(Còn tiếp)

Thu Hằng

TIN ĐÍNH CHÍNH

Trong bản tin số 35, tháng 01/2017, tại trang 7, mục Tin tức - Hoạt động, trong bài viết “ACDC một năm nhìn lại”, đầu mục số 7, chúng tôi có đưa tin: Vào tháng 10/2016, với mong muốn các hãng hàng không, cảng hàng không tiếp cận hơn với người khuyết tật, Trung tâm ACDC đã tổ chức thành công hội thảo “Tiếp cận giao thông hàng không với người khuyết tật”.

Chúng tôi xin đính chính lại tin chính xác như sau: Vào tháng 05/2016, với mong muốn các hãng hàng không, cảng hàng không tiếp cận hơn với người khuyết tật, Trung tâm ACDC đã tổ chức thành công hội thảo “Tiếp cận giao thông hàng không với người khuyết tật”.

Trân trọng cáo lỗi cùng quý độc giả!

NGHỊ ĐỊNH 28/2012/NĐ-CP

VÀI ĐIỂM CẦN LƯU Ý

VĂN BẢN PHÁP LUẬT

Nghị định 28/2012/NĐ-CP ngày 10/04/2012 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật người khuyết tật

1. Trợ cấp xã hội

1.1. Mức trợ cấp xã hội hàng tháng cho NGƯỜI KHUYẾT TẬT

Mức trợ cấp = (Mức chuẩn trợ cấp) x (hệ số trợ cấp)

Mức chuẩn trợ cấp hiện nay: 270.000 đồng/người/tháng. Tại thành phố Hà Nội mức chuẩn trợ cấp là 350.000 đồng/người/tháng.

Hệ số trợ cấp:

- Người khuyết tật nặng: hệ số 1,5
- Người khuyết tật nặng là trẻ em (dưới 16 tuổi), người cao tuổi (từ đủ 60 tuổi trở lên): hệ số 2,0
- Người khuyết tật đặc biệt nặng: hệ số 2,0
- Người khuyết tật đặc biệt nặng là trẻ em, người cao tuổi: hệ số 2,5

1.2. Thủ tục nhận trợ cấp xã hội hàng tháng

Hồ sơ gồm:

- Tờ khai thông tin của Người khuyết tật theo mẫu (cần đến chỗ cán bộ lao động, thương binh, xã hội cấp xã để nhận)
- Bản sao giấy xác nhận khuyết tật
- Bản sao sổ hộ khẩu
- Bản sao giấy khai sinh hoặc chứng minh nhân dân

Nộp 01 bộ hồ sơ lên UBND cấp xã nơi người khuyết tật đăng ký thường trú.

1.3. Đối tượng được hỗ trợ kinh phí chăm sóc hàng tháng

Người khuyết tật nặng, người khuyết tật đặc biệt nặng đang mang thai hoặc nuôi con dưới 36 tháng tuổi

+ Người khuyết tật nặng, đặc biệt nặng đang mang thai hoặc nuôi con dưới 36 tháng tuổi: hệ số 1,5

+ Người khuyết tật nặng, đặc biệt nặng đang mang thai và nuôi con dưới 36 tháng tuổi: hệ số 2,0

+ Người khuyết tật nặng, đặc biệt nặng đang nuôi từ 2 con trở lên dưới 36 tháng tuổi: hệ số 2,0

Hộ gia đình đang trực tiếp nuôi dưỡng, chăm sóc người khuyết tật đặc biệt nặng (hệ số 1,0)

Người nhận nuôi dưỡng, chăm sóc người khuyết tật đặc biệt nặng

+ Người nhận nuôi dưỡng, chăm sóc 01 người khuyết tật đặc biệt nặng: hệ số 1,5

+ Người nhận nuôi dưỡng chăm sóc từ 2 người khuyết tật đặc biệt nặng trở lên: hệ số 3,0

1.4. Thủ tục đề nghị hỗ trợ kinh phí chăm sóc hàng tháng

Hồ sơ đề nghị hỗ trợ kinh phí chăm sóc hàng tháng đối với gia đình có người khuyết tật đặc biệt nặng gồm:

- Tờ khai thông tin hộ gia đình theo mẫu (cần đến chỗ cán bộ lao động, thương binh, xã hội cấp xã để nhận)
- Bản sao giấy xác nhận khuyết tật
- Bản sao sổ hộ khẩu
- Tờ khai thông tin của người khuyết tật theo mẫu (cần đến chỗ cán bộ lao động, thương binh, xã hội cấp xã để nhận)

Nộp 01 bộ hồ sơ lên UBND cấp xã nơi hộ gia đình đăng ký thường trú để được giải quyết.

2. Việc làm cho người khuyết tật

Cơ sở sản xuất kinh doanh sử dụng từ 30% lao động là người khuyết tật trở lên được hỗ trợ: kinh phí cải tạo điều kiện, môi trường làm việc phù hợp; miễn thuế thu nhập doanh nghiệp; vay vốn ưu đãi của Ngân hàng chính sách; ưu tiên cho thuê đất, mặt bằng, mặt nước;

Cơ sở sản xuất kinh doanh sử dụng từ 30% đến dưới 70% lao động là người khuyết tật được giảm 50% tiền thuê đất, mặt bằng, mặt nước

Cơ sở sản xuất kinh doanh sử dụng từ 70% lao động là người khuyết tật trở lên được: miễn tiền thuê đất, mặt bằng, mặt nước.

3. Về phương tiện giao thông tiếp cận

Người khuyết tật nặng, đặc biệt nặng, được miễn giá vé, giá dịch vụ khi tham gia giao thông bằng xe buýt

Người khuyết tật nặng, đặc biệt nặng được giảm giá vé:

- Tối thiểu 15% đối với máy bay
- Giảm tối thiểu 25% đối với tàu hỏa, tàu điện, tàu thủy, xe ô tô vận tải hành khách tuyến cố định

TƯ VẤN PHÁP LUẬT

1. Tôi là người khuyết tật nhưng vẫn đủ điều kiện để lái xe máy. Cách đây mấy tuần, tôi chạy xe máy ra đường và có gương chiếu hậu hai bên nhưng gương bên trái bị gãy chưa kịp lắp lại và bị cảnh sát giao thông thổi phạt 80.000 đồng là đúng hay sai?

Phòng tư vấn pháp luật miễn phí Trung tâm ACDC trả lời:

Theo Luật Giao thông đường bộ năm 2008 quy định, một trong các điều kiện người điều khiển xe máy lưu thông ra đường thì phải đảm bảo đó là có đủ gương chiếu hậu và các trang bị, thiết bị khác đảm bảo tầm nhìn cho người điều khiển...

Cụ thể tại điểm a khoản 1 Điều 17 Nghị định 46/2016 của Chính phủ (có hiệu lực ngày 1-8-2016), người điều khiển sẽ bị xử phạt tiền từ 80 đến 100 ngàn đồng do lỗi vi phạm gương chiếu hậu bên trái người điều khiển hoặc có nhưng không có tác dụng.

Mặc dù bạn có lắp gương chiếu hậu hai bên nhưng gương bên trái bị gãy thì người chạy xe không thể quan sát từ phía sau nên không có tác dụng giúp an toàn khi lưu thông. Như vậy, bạn bị xử phạt 80 ngàn đồng về lỗi trên là đúng pháp luật.

2. Không đổi CMND qua thẻ căn cước có bị phạt?

Phòng tư vấn pháp luật miễn phí Trung tâm ACDC trả lời:

Theo quy định của pháp luật, CMND được cấp trước ngày Luật Căn cước công dân có hiệu lực (1-1-2016) vẫn có giá trị sử dụng đến hết thời hạn theo quy định. Khi công dân có yêu cầu thì được đổi sang thẻ căn cước công dân.

Theo Luật Căn cước công dân, thẻ căn cước công dân là giấy tờ tùy thân của công dân Việt Nam, thay thế các giấy tờ công dân được sử dụng từ trước đến nay như sổ hộ khẩu, giấy chứng nhận kết hôn, sổ bảo hiểm xã hội...

Đặc biệt, thẻ căn cước công dân có thể được sử dụng thay hộ chiếu trong trường hợp Việt Nam và nước ngoài ký kết điều ước hoặc thỏa thuận quốc tế cho phép công dân nước ký kết được sử dụng thẻ căn

cước công dân thay cho việc sử dụng hộ chiếu. Mà theo quy định, CMND có giá trị sử dụng 15 năm kể từ ngày cấp. Như vậy, khi CMND hết hạn sử dụng thì buộc phải đổi sang thẻ căn cước công dân. Trường hợp CMND đã hết hạn sử dụng mà không đổi sang thẻ căn cước công dân thì sẽ bị phạt cảnh cáo hoặc bị phạt tiền từ 100.000 đến 200.000 đồng (điểm b khoản 1 Điều 9 Nghị định 167/2013/NĐ-CP).

3. Tôi là người khuyết tật nhưng vẫn đủ điều kiện thi và được cấp giấy phép lái xe máy. Tôi đang rất lo lắng là khi Giấy phép lái xe bị hết hạn phải làm sao vì tôi rất ngại khi đi thi lại?

Phòng tư vấn pháp luật miễn phí Trung tâm ACDC trả lời:

Theo Điều 48, Thông tư số 58/2015/TT-BGTVT về việc cấp lại giấy phép lái xe trong các trường hợp sau:

Người có giấy phép lái xe quá thời hạn sử dụng
- Từ 03 tháng đến dưới 01 năm, kể từ ngày hết hạn, phải sát hạch lại lý thuyết để cấp lại giấy phép lái xe;
- Từ 01 năm trở lên, kể từ ngày hết hạn, phải sát hạch lại cả lý thuyết và thực hành để cấp lại giấy phép lái xe.

Hồ sơ dự sát hạch lại thực hiện theo quy định tại khoản 3 Điều 31 của Thông tư này.

Như vậy, việc thi lại lý thuyết hoặc cả lý thuyết và thực hành là bắt buộc khi giấy phép lái xe đã hết hạn. Anh lưu ý thời hạn ghi trên giấy phép lái xe của mình để thi lại phần lý thuyết, không mất thêm cả thời gian thi hai phần này.

TRUNG TÂM ACDC

Địa chỉ: P12A08, Tòa nhà VNT, 19 Nguyễn Trãi, Thanh Xuân, Hà Nội

TƯ VẤN PHÁP LUẬT MIỄN PHÍ CHO NGƯỜI KHUYẾT TẬT

Tư vấn qua điện thoại: **04 6281 1234**

Tư vấn qua email:

tuvanphapluatacdc@gmail.com

tuvan@acdc.org

Tư vấn trực tuyến trên website:

<http://acdc.org.vn>

hoặc: tuvanmienphi.vn

Tư vấn qua Facebook: Trung tâm ACDC

Tư vấn tại địa phương, qua thư tay, bản tin, trực tiếp tại văn phòng ACDC...

TRUNG TÂM NHÂN ĐẠO HÒA BÌNH TUYỂN SINH HỌC NGHỀ

Trường Trung cấp Du lịch Hoa Sữa

Ngành học

- Phục vụ Buồng phòng, học 6 tháng
 - Kỹ thuật nấu ăn, học 1 năm
 - Pha chế đồ uống + phục vụ bàn, học 1 năm
- b. Địa điểm học tập: Trường Trung cấp Du lịch Hoa Sữa - Số 1118 Đê Nguyễn Khoái, quận Hoàng Mai, HN
- c. Đối tượng: Là trẻ em mồ côi, trẻ em gia đình chính sách (thuộc diện hộ nghèo) có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn.
- d. Tiêu chuẩn: Nam và nữ, từ 17 đến 20 tuổi, đủ sức khỏe để học nghề, không mắc các bệnh xã hội (nghiện ma túy, HIV/AIDS...)
- e. Chỉ tiêu: 3 cháu

Trường Cao đẳng Xây dựng Công trình đô thị

1. Ngành học:

- Điện hàn, lắp đặt ống công nghệ
- Sơ cấp, 1 năm
- Trung cấp 2 năm

2. Địa điểm học tập:

Trường Cao đẳng Xây dựng Công trình đô thị - Xã Yên Thường, huyện Gia Lâm, thành phố Hà Nội

3. Đối tượng: Là trẻ em mồ côi, trẻ em gia đình chính sách (thuộc diện hộ nghèo) có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn.

4. Tiêu chuẩn: Nam, từ 18 đến 25 tuổi (tốt nghiệp PTTH), đủ sức khỏe để học nghề, không mắc các bệnh xã hội (nghiện ma túy, HIV/AIDS...)

5. Chỉ tiêu: 3 cháu

Hồ sơ gồm có:

- Sơ yếu lý lịch (có ảnh và xác nhận của chính quyền địa phương).
- Đơn xin học nghề.
- Giấy khai sinh (bản photo).
- Giấy khám sức khỏe.
- Bằng tốt nghiệp (bản photo) hoặc giấy chứng nhận trình độ văn hóa.
- Sổ hộ nghèo (nếu có).

Trung tâm Nhân đạo Hòa Bình phối hợp với nhà trường cấp kinh phí cho ăn, ở, học tập trong toàn khóa học. Học sinh tiêu biểu được cấp học bổng và giới thiệu việc làm khi ra trường. Riêng học sinh Trường cao đẳng Xây dựng công trình đô thị đi thực tập, được hỗ trợ từ 100.000 đến 150.000đ/ngày.

Hồ sơ gửi về Trung tâm Nhân đạo Hòa Bình trước ngày 15 tháng 3 năm 2017.

Địa chỉ: Trung tâm Nhân đạo Hòa Bình.

C10.NT2 Khu đô thị Nam Trung Yên, quận Cầu Giấy thành phố Hà Nội.

ĐT: 04.3783.5123; 098.989.0048

Email: nhandaohoabinh@gmail.com

ICRC-SFD: THÔNG BÁO ĐỔI TÊN VÀ LOGO TỔ CHỨC

Kính gửi các đồng nghiệp, anh chị và các bạn,

Từ năm 2017, Ủy ban chữ thập đỏ Quốc tế - Quỹ đặc biệt vì người khuyết tật (viết tắt là ICRC-SFD) đổi tên tổ chức thành **Quỹ MoveAbility** (tên tiếng anh là ICRC **MoveAbility** Foundation) và logo mới. Việc thay đổi diện mạo mới này mang đến nhiều ý nghĩa tươi sáng hơn cho chúng tôi, đối tác và người hưởng lợi của dự án trên toàn thế giới. Mỗi ngày chúng tôi **Vận động** (Move) nguồn **Năng lực** (Ability) của đối tác để **Vận động** (Move) những **Khả năng** (Ability) của người khuyết tật. Thay đổi này sẽ không ảnh hưởng đến nhiệm vụ, mục tiêu và hỗ trợ của chúng tôi tại Việt Nam.

Nhật nụ cười những ngày cuối đông...

Có một nơi mà ngay cả khi ở đó rồi vẫn cảm thấy nhớ và muốn níu giữ tất cả những gì thuộc về nơi ấy bởi vì dù có qua bao nhiêu đông đi nữa, mùa nơi đó vẫn ấm. Ai cũng gọi nơi đó là Quê Hương...

Lại thêm một mùa Xuân nữa đang ngập ngừng nơi đầu ngõ, chỉ chực chờ để gõ cửa từng nhà. Ở cái tuổi mà lũ bạn cùng trang lứa thì đã lập gia đình gần hết còn mình vẫn chưa một “mảnh tình vạt vai” và vẫn còn chông chênh trên con đường học hành, lập nghiệp, tôi dường như quên mất nàng Xuân ấy là ai, rằng tôi đã trải qua bao nhiêu Xuân khi bạn bè cùng lớp của tôi hiện tại là những cô cậu kém tôi tới tận năm tuổi.

Mùa sang, tôi nhớ nhiều thứ lắm....

Tôi thích nhưng lại ít khi nghe nhạc, bởi vì nó khiến tôi trở nên yếu đuối khi trải lòng mình theo những ca từ mang cảm xúc của người nhạc sĩ. Hoặc có khi chưa phải thời điểm... vì tôi vẫn còn có quá nhiều những lênh đênh...

Nhưng có khi, tôi cũng chợt nhớ giai điệu của một vài bài như Donna Donna, một bài hát nhạc Pháp, lời Việt của nhạc sĩ Trần Tiến do một người bạn thân gửi đã từ lâu. Bài hát giản dị thôi, nhưng tôi nhớ nhiều. Có lẽ cũng bởi nó gắn liền với những ngày mùa Xuân, khi tôi đi lang thang khắp xóm làng để chụp lại đôi ba tấm ảnh và gửi cho cậu bạn thân, vì việc học ở xứ Người mà có tận bảy năm không biết vị Tết quê đã thay đổi ra sao.

“...Có một người đàn ông trước thềm nhà rêu phong...

...Đi qua bao tháng năm vô tình, một đêm nhớ tiếng ru mẹ hiền...”

Đi suốt những chặng đường dài ngắn của cuộc đời để rồi từ một cậu bé trở thành một người đàn ông trưởng thành, cuối cùng vẫn muốn trở về nơi có mẹ, nơi được gọi là NHÀ..., nơi mà mọi âm thanh ở đó đều có thể khiến các giác quan dao động, níu lại mọi thứ cảm xúc...

Rồi có khi tôi lại nhớ giàn bí trĩu quả của ông nội. Những quả dài buông xuống như chỉ đợi người đi qua và sơ ý là có thể nói “xin chào” nhiệt tình với nó. Ông bảo rằng, trồng rau là để cho chúng tôi có rau quả sạch mang đi.

Rồi có đôi khi trên đường đi học, đi làm, tôi nghe thoang thoang đâu đó mùi khói bếp, giống mùi bếp mẹ nấu. Trong cái tiết trời chuyển mùa sang Xuân, lại càng thêm nhớ! Và lại lo... Lo rằng chẳng có Xuân nào là vĩnh cửu: Xuân đất trời thì cứ đến rồi đi, còn Xuân của đời người thì đến rồi đi, đi mãi...

Nhật nụ cười cũng có nghĩa là nhật lại những khoảnh khắc ...

Đó là khi có một bàn tay nhỏ xíu chỉ đủ để nắm chặt được ba ngón tay của tôi và đi lòng vòng trên đoạn đường ngắn ngắn thẳng ra cái hồ lớn gần nhà vào một ngày cuối đông năm nào đó..

Thằng bé giống in hệt mẹ của nó, một chị gái hàng xóm. Không cần biết đi là ai, cả thế kỷ mới thấy đi là một, mà chỉ cần bà của nó dạo chơi với đi là nó cứ thế chơi. Nó dạy đi cách rửa tay khi đi đưa nó đi rửa cái tay vừa túm vào cái đỉnh ốc có dầu ở nhà nó; nó kiểm tra xem tay đi có vi khuẩn không và rồi kết luận là móng tay đi không có vi khuẩn nào cả...

- Đi mang về nhà nhé!

- Con thích đi chơi với đi cơ...

- Ohhhh...(toe toét) Đi đi làm bánh đấy...

- Thì con “cũn” đi làm “bắn”... Hmm, đi... làm “bắn”..., nói rồi nó cứ thế kéo tay tôi đi...

Và tôi cũng chỉ muốn được đi mãi như thế để được bé lại dần, hay ít nhất là không cần phải già thêm nữa...

Đó là khi được đi bộ đến đầu chân trên các con ngõ nhỏ trong làng. Khi đi, tôi vốn hay ngó nghiêng linh tinh, hết cây này đến bụi kia để lách tạch những gì mà mình thích, thỉnh thoảng lại dơ mặt ra nhìn... Rồi khi có ai bắt gặp thì chỉ có cách là tiếp tục ngó vào những chỗ đó, hoặc là cười trừ như để thanh minh: “Cháu không làm gì cả đâu ạ”!

Đó là khi được đứng ở bờ hồ và hít thở kiểu như người bị bịt mũi lâu lắm rồi mới được buông tha để hít hà cái hơi của nước hồ. Có cái lạnh của gió, mùi nhẹ của nước mang theo hương thơm của quê trong những ngày cuối đông. Nhưng sẽ có những lúc bị làm cho giật mình:

- Về lúc mô cháu?

- ...

Khi được thấy cô, bà, chú, bác đi chọn đồ nơi hàng quán những ngày cuối năm. Có đôi khi còn kì kèo một hai giá... Tôi thấy thương đôi bàn tay đang giữ những gói bánh, gói kẹo hay những giỏ quà kia... Những đôi tay sạm đen, gân guốc và khô nứt vì... những gánh nặng mưu sinh của cuộc sống.

- Có bán ... không chị?

- ...

- Cái ni bán mấy?

- ...

- Chi mà dặt kinh rửa!...

Đi đến đâu cũng muốn nán lại một vài phút để nhìn, để nghe, và để ghi nhớ...

Đã từng ước không phải xa để rồi phải nghĩ...

Khi phải xa rồi lại ước không gặp lại để lại càng không muốn xa... giọng nói, tiếng giày lộp cộp, tiếng dép quẹt xuống nền nhà lết xẹt... của những người nào đó con thương!

Loan Lê

Trung tâm Hành động vì sự phát triển cộng đồng (Trung tâm ACDC) là một tổ chức Phi chính phủ Việt Nam làm việc trong lĩnh vực hỗ trợ người khuyết tật và những nhóm người yếu thế khác trong cộng đồng. Chúng tôi với một đội ngũ nhân sự trẻ, giàu nhiệt huyết và kinh nghiệm đang tìm kiếm những giải pháp khả thi nhằm xây dựng một xã hội không vật cản và vì quyền của người khuyết tật với tôn chỉ mục đích “Chúng tôi tồn tại vì sự phát triển của cộng đồng người khuyết tật Việt Nam”.

Ban biên tập:

Nguyễn Thị Lan Anh
Đàm Việt Hà
Trần Thị Minh
Nguyễn Thị Ánh Ngọc

Hàng tháng, Trung tâm ACDC cho ra mắt Bản tin chính sách & cuộc sống để phục vụ hữu ích hơn cho nhu cầu cập nhật tin tức của người khuyết tật Việt Nam và những tổ chức, cá nhân làm việc trong lĩnh vực người khuyết tật tại Việt Nam. Chúng tôi luôn hy vọng sẽ có những góp ý và cộng tác của các độc giả để bản tin ngày càng phong phú, đa dạng và thiết thực hơn. Mỗi bản tin ngoài được in giấy, sẽ được chuyển tải trên email list của diễn đàn người khuyết tật Việt Nam và trang web của Trung tâm tại địa chỉ <http://acdc.org.vn>. Khi sao chép nội dung, cần liên lạc với Ban biên tập và ghi rõ nguồn.

Liên hệ với Ban biên tập bản tin của Trung tâm ACDC:

Điện thoại: 04 6675 3946 Email: minhtran@acdc.org.vn.

Địa chỉ: Phòng 12A08, Tòa nhà VNT, 19 Nguyễn Trãi, Thanh Xuân, Hà Nội.

USAID
TỪ NHÂN DÂN MỸ

MoveAbility
Disability Rehabilitation Inclusion

